

ПОВЕНЯНА КАТАСТРОФА РОСТЕ

ДЕСЯТКИ СМЕРТЕЙ, 400,000 БЕЗДОМНИХ.

ВАШИНГТОН.—Безперестанні нові дощі збільшують катастрофу повені вздовж ріки Огайо. Понад 400,000 людей знайшлися без даху над головою. Число жертв повені виноситься коло 50. Втрати в маєтку просто навіть згрубша обчислити не дається. Повінь зірвала комунікаційні засоби: дороги, залізниці, телеграфи, телефони, радіо. Що найгірше, це брак певності, чи це вже вершок нещастя, чи ще щось гірше не прийде.

Вогонь помагає воді.

У Синсинеті, Огайо, повінь розбила багато збірників газоліну й олію, котрі потім поплили бурливими водами ріки. Як ця газоліна занялася, ціла ріка на просторі кількох миль стала одним огненным морем, проти котрого об'єднані сили пожежників, війська, добровольців і в'язнів стали безсилі.

Повінь піднесла збірник газоліну, що має в собі містоти 250,000 галлонів, і понесла його поволі вдлі рікою. Як цей збірник відстанеться в поближжя пожежарі, він може займатися з страшними наслідками. Щоб не допустити його до горючих будів, уряд організував флотилію вуглевих барж, котрі мають його відпихати від горючих будів.

Божевільний бунт в'язнів.

У в'язниці, у Френкфорті, в штаті Кентукі, відбулися в п'ятницю, коли води почали заливати в'язницю, поважні заворушення в'язнів. В'язні, більшість котрих мурини, поводитися як божевільні. Про заворушення ходять ріжні суперечні з собою вістки. Кажуть, що мурини билися з білими в'язнями, коли заряд почав вивозити в'язнів на безпечніше місце. Інші кажуть, що в'язні збунтувалися проти заряду та що заряд мусів ужити пальної зброї. Досі у в'язниці погинули 12 в'язнів.

Місто Френкфорт потерпіло сильно через повінь. У місті тріснула головна газова рура, а робітники газового підприємства не можуть її направили через воду.

Боротьба проти вандалізму.

Води ріки Огайо заляли вже бизнесову частину міста Портсмута, а уряд робить очайдушні зусилля, щоб вивести на безпечне місце 25,000 людей, загрожених водами ріки, що піднеслася на 70 стіп понад нормальний стан.

У залитих водами частинах міста трапилися грабінки. Поліція дала приказ стріляти до вандалів, шоби вбити. У місті росте число занедужань на інфлюенцу.

Уряд організує „воєнну” допомогу на рятунок повеням.

У суботу президент Рузвельт видав прокламацію до населення краю, щоб збирало допомогу жертвам виливу рік Огайо й Місісіпі. Прокламація подає число жертв повені на 270,000 осіб. Президент каже, що допомога повинна дати привабливі два мільйони доларів. Каже складати жертви на руки Червоного Хреста.

У неділю, коли наші вістки про зростаючі розміри повеняної катастрофи, президент Рузвельт видав приказ, котрим змобілізував для боротьби проти повені на „воєнну стопу” п'ять чинників: армію, флоту, берегову сторожу, Адміністрацію Поступу Праці („Добло-Пі-Ей”) та Табори Цивільної Консервації („Сі-Сі-Сі”). Всі вони мають помагати Червоному Хрестові.

Українці жертвувати повені.

Михайло Медвідь доносив з Гвінгту, в штаті Вест Вирджинія, що українська громада в тій місцевості залита водою. Церква й галя під водою. Сніг паде й зимно, а вода прибуває. Багато українців пішло до роботи й не годні дістатися додому.

СЕКРЕТАРКА ПРАЦІ СКЛИКУЄ НОВУ АВТОМОБІЛЬНУ КОНФЕРЕНЦІЮ.

ВАШИНГТОН.— Секретарка праці, Перкінс, скликала на цю сесію конференцію представників Генеральної Моторової Корпорації та представників робітничої юнії, що веде страйк автомобільних робітників. Конференція має на цілі знайти шляхи й методи, як вести конференції в справі закінчення страйку.

Провідники юнії вже прийняли заклик „Флінт Алайенс”, що об'єднує юнії „льовальних” робітників, себто тих, що не вийшли на страйк, кличе робітників на віторок вертатися до праці.

ШУКАЮТЬ „НАЙМЕРЗЕНІШОГО ОБМАНЦЯ”.

НЬО ЙОРК.— Місцева поліція шукає „наймерзенішого обманця Нью Йорку”, проти котрого кілька молодих хлопців донесли, що він обтірає хлопцям лати роботу, як вони віддають йому свої плащі. Хлопці віддали плащі, а роботодавця не могли знайти.

ЧИМ ЗАЙМАЮТЬСЯ ЖИДІВСЬКІ АДВОКАТИ.

У Львові арештовано адвоката Авраама Фрайліха (вул. Коперника ч. 26) під закидом ошукування і спроневерення. Д-р Фрайліх, виступаючи як власник кам'яниці у Старому Ринку ч. 5., що належить до його сестри Дорі, взяв від Анни Турлай 808 зл., обіцяючи їй за те посаду доzorчи. В подібний спосіб виманив 200 зл. від Анни Пікули. В обох випадках не додержав слова, бо згадану посаду займає хто інший, а гроші присвоїв собі.

СЛІДИ УКРАЇНСЬКОЇ ДАВНИНИ В ХОЛМІ.

В Часі каналізаційних робіт у Холмі відкрили в крейдових верствах, на яких побудовано місто, підземні коридори і сходи. Лабіринти подібні своїм виглядом до славного підземелля в київській Лаврі, але розмірами значно їх перевищують, бо тягнуться по під ціле місто, а своїми розгалуженнями сягають до давніх оборонних веж у віддалі 4 км. від теперішніх границь міста. Управа міста очистила їх від румовища і буде до них вхід від Люблинської вулиці. Нема сумніву, що це останки з часів старинного українського князівства.

ЛІК НА ПРОКАЗУ.

Як повідомляє португальська преса, апікаар Антоніо Франко винайшов нову методу лікування прокази. Вона полягає на льокальному лікуванні з одночасним внутрішнім, що триває кілька місяців. Тією методою осягнуто вже багато випадків повного видужання, які ствердив бактеріологічний інститут у Лісбоні.

СКРИТОВЕ ВІВСТВО.

З Тернополя повідомляють: В Потурках підчас повороту вомом з кооперативи домів хтось застрелив. Гринька Балея, мешканця Потурок. Куля, вистрілена з револьверу скритовивинником, поцілила Балея в задню частину голови й спричинила смерть на місці.

КОТИ МУДРИШІ ВІД СОБАК.

Вже Метерлінк і за ним інші казали, що кітка мудріша від собаки. Загальна думка з недовірям приймає такі заяви, бо собаканий престиж вищий серед загальні котятчий. Однак не можна говорити про розум, але радше про інстинкти, чутливості чи щось у тім роді. Напр. велике поведіння мають собачі перегони, зате зовсім ніхто не улажує котятчих перегонів, бо кітка не розуміє, але відчуває, що добича-примана для неї не цікава.

Жан Пенлеве оповідає про досліди перед екраном. Гончий собака показує на екрані зайця, що втікає. Собака з місця зривається, бреше і хвилюється. Коли кітці показували на екрані миш, то кітка зтворила широко очі і... змудженно відвертається. Коли собаці й котів показували на екрані тигра, собака присідає на задні лапи і ховає хвіст під себе, а кітка дивиться на екран зовсім байдуже. Розум чи ні, а хто мудріший: кітка чи собака?

ЗМІНЯЮТЬ КАЛЕНДАР ЮЛІАНСЬКИЙ НА ГРИГОРІАНСЬКИЙ.

„Український Місіонар”, що виходить у Бразилії, повідомляє, що оо. василіяни в Бразилії (інших греко-кат. священиків там нема) за дозволом нашої духовної влади вводять з днем 1. січня 1937 р. у всіх греко-кат. церквах богослуження на основі календаря григоріанського, замість дотепер уживаного юліанського, значить: переходять на новий календар.

При цій нагоді пригадаємо, що греко-кат. парохія св. Варвари у Відні ввела ще перед кількома роками богослуження для своїх вірних на основі обох календарів: григоріанського і юліанського. У практиці це виглядало так, що вірні мали змогу ходити на богослуження тоді, коли мали час і змогу.

У Варшаві в церкві оо. василіяни при вул. Медовій йдуть богослуження на основі календаря григоріанського.

ЗА ВБИВСТВО ЖІНКИ.

Перед судом присяжних у Перемишлі стану Яків Гах, селянин із Волі Рошівської, за вбивство жінки. Однієї ночі він прийшов пізно до дому. Коли жінка почала йому докоряти, Гах кинувся до неї і вдушив її. Арештований не признався до вину. Окружний суд у Перемишлі розглядав уже раз цю справу на сесії присяжних суддів і засудив Гаха на довічний в'язницю. Однак найвищий суд цей присуд уневажнив і звелів перевести нову розправу перед новою лавою присяжних. Нова розправа скінчилася тим самим присудом.

МОРСЬКІ МЯКУНИ ЗАМІСЦЬ ЖИТА.

Хемічна аналіза виявляє, що дрібні рослини і звірячі організми, які мають загальну назву планктону і які цілком масово плавають у морі, мають більший відсоток білка і товщі, як і скажім: жито. Провідатись планктону найкраще промовляє таке порівняння: коли гектар урожайної землі може дати підчас урожайного літа приблизно 1,760 кг. збіжжя чи інших плодів раз на рік, тоді один гектар морської поверхні може дати 1,500 кг. морських „плодів”, але найменше 12 разів у році.

БОЛЬШЕВИЦЬКА НАУКА.

Советська преса повідомляє, що катедра біології в медичнім інституті в Саратові, займає якийсь Тюмаков, викладач неук. У своїх викладах він розвиває такі теорії, що „земля спірається на трьох кітках” та що „сонце, заховаючи, занурюється в ріці Океан”. В десятках викладах він займався проблемою, який ріст може мати 18-літня дівчина на планеті Юпітер. Большевицька преса дорікає за це директорові інституту, закликаючи йому одночасно троцькізм.

НОВИЙ ЛЮДОВИГ ДІМ.

В Бовшеві, пов. Рогатин, місцеві латинники рішили приступити до будови лодового дому і вибрали окремий комітет із 16 осіб. Почини до цього дала місцева вчителька, Яніна Лішко.

ЕКСПОРТ ГРИБІВ І ЛІКУВАЛЬНОГО ЗІЛЛЯ.

В жовтні м. р. зазначився оживлений експорт грибів із Польщі. Із самої Виленщини вивезено коло 10 тисяч кг. сушених грибів, головня до Злучених Держав, Франції, Німеччини та Швейцарії. Зріс теж експорт вивіз консервованих грибів, які вивозили переважно до Франції, Німеччини й Англії. Попри гриби сильно експортують лікувальне зілля, найбільше з Виленщини, де цей експорт найкраще організований. Загалом вивезено коло 25 тисяч кг. зілля, головня до Німеччини, Англії, Австрії, Чехословаччини та Бельгії.

МАЛЯРСТВО БЕЗ ФАРБ.

Віденський професор вищої технічної школи Герман Гром-Ротмаер хоче створити новий рід мистецтва, беручи на допомогу техніку. Він учить рисунків і малярства і вже від кількох літ створює у цій школі окремий відділ, де вчить ріжних тайн штучного освітлення, які можна використати для сцени. Всі знаємо, як можна при допомозі світла піднести вартість вистави і добути ефекти, які зміцнюють мистецьке враження. Та Гром-Ротмаер не хоче обмежитися до чисто технічних засобів, а хоче вживати світла так, як малярі вживають фарб. Своє нове мистецтво, що використовує техніку, назвав він світляним малярством; його мета: освітлювати всякі предмети, поверхні та форми ріжними кольоровими світлами та забарвленними тінцями.

Замість фарб, пензлів і папіри вживає віденський професор електричні лампки і звичайні кольори. Він спрямовує світло з тих ламп, при помочі рефлекторів, на білу поверхню. На цій поверхні повстають п'ястичні образи, а від випуклих форм ідуть усілякі тіні. Колірові тінні перемішуються; наче колірові течини у посуді і нагадують ворущі коктейлі, що видовжують і комбінуються у всякі образи. Якнайменша зміна пересуненого світла перетворюється у гру форм, барв і тіней. Перше практичне значіння такого винаходу для реклами. Таке малювання коліровим світлом дає незвичайні ефекти.

Винахід Ротмаера дозволяє освітлювати найтемніші та найбрудніші будинки, площі, вулиці і предмети так, що вони сяють як малювані. Режисер може із найбільш передметів на сцені зробити цілу гаму чудових барв. Навіть незалежно від такої точно означеної мети й освітлення предметів для маніфестації, на сцені, або на сцені, можна із спокуси ріжних ламп, відповідно повязаних, творити для власної приємності чудові образи. Такі образи можуть заспокоїти уяву самі для себе, як це бачимо нерідко на колірових образах екрану. Мільйони баньки перетворені технікою в мистецтво, яке кожний може творити для себе. Від одного поруху електричного гудзика воно щезає і таксамо за секунду знову появляється.

СУД МОСКОВСЬКИХ ДИКУНІВ

МОСКВА.— В Москві розпочався черговий політичний процес проти Радека, Сокольников, Пятакова, Серебрякова, Рома й інших, бувших видних большевицьких лідерів, за приналежність до групи Троцького та за підпольну роботу, в якій вони хотіли звалити режим Сталіна й захопити владу для себе. Цілком подібно, як у попередніх процесах, так і тепер підсудні вповні признаються до всього й стараються всю вину стягнути на себе. Радек признався, що він враз з товаришами порозумівся з німецькими і японськими представниками в цілі викликання війни, відступаючи Німеччині „долину України”, а Японії далеко-східні території. Також признався, що плянував смерть Сталіна. Дослівно він говорив: „Я винуватий у всіх закидах, які мені роблять, у всіх терористичних заговорах: тих, про які я знав, і тих, про які я не знав”. Подібне заявляли теж інші підсудні.

НІМЕЧЧИНА ХОЧЕ ВИМІНЯТИ МАШИНИ ЗА ЗБИЖЖЯ.

БЕРЛІН.— У Німеччині дається відчувати брак харчів. З огляду на обмежений міжнародний товарообмін німці не мають доволі чужої валюти, щоб купити собі за границею харчів. Обчислюють, що цього року забракне в Німеччині 1,000,000 тон пшениці. Німецький уряд хоче набути ту пшеницю в той спосіб, що хоче вимінити її за машини. Частина цієї виміни Німеччина вже завершила з Югославією і Канадою, а частину хоче довершити з Аргентиною.

РЕАГУЮТЬ ТАК, ЯК МОЖУТЬ.

БІБРКА.— В селі Чорторія, пов. Бібрка, невідомі люди повибивали в двох польських школах усі вікна і понищили всі портрети польських достоянників та емблеми поліції. Поліція заарештувала під замітом цього саботажу С. Лалака, Петра Сидора і Миколу Лалака. Останнього по переслухання, сильно побитого, випустили на волю, бо він не має ще 15 літ. Двох інших помістили в слідчий хідорівський тюрмі. Треба зазначити, що старший брат Лалака, Дмитро, був засуджений минулого року на 4 і пів року тюрми за приналежність до ОУН, а старший брат Сидора, Іван, був засуджений рівночасно на 4 роки тюрми.

ЩЕ ОДИН ФРАНЦУЗЬКИЙ ПИСЬМЕННИК РОЗЧАРОВАНИЙ У СОВЕТАХ.

ПАРИЖ.— Після трьох славних французьких письменників, що обороняли завзято советську владу, як довго не бачили її, а гостро критикували, як тільки побачили її власними очима, приходить четвертий: Л. Ф. Селін. Першим був Панагі Істраті, другим Віктор Серж, третім, що недавно випустив з друку книжку про Совети, в якій найчорнішими красками змалював большевицьку владу, був Жид. Всі вони колись вихваляли Совети під небеса і з черги діставали навіть почесні нагороди від Советів. Та, побачивши правдиве обличчя дикої Росії, вони мали відвагу назвати справи по імені. Згаданий Селін, повернувшись з Росії, написав книжку під заголовком „Меа culpa”, що означає „моя вина”. В ній він тяжко обвинувачує большевицький режим і називає його ще гіршим від давнього царського, бо він більш фарисейський, більш скритий і анонімний. Давніше в'язні петропавловської кріпості не були так відгороджені від світу, як нині всі промадини ССРР; говорив Селін. Обурював його також визиск робітників; бо коли, напри, інженір діставав 7,000 рублів місячно, то жінка-робітниця діставала лише 50. А пара черевиків коштує там 900 рублів.

ПОЛЬСЬКО-НІМЕЦЬКА „ПРИЯЗНЬ”.

ПОЗНАНЬ.— „Курер Познаньський” містить враження одного поляка, що вернувся з Берліна, про те, як відносяться нині німці до Польщі. „Сіра юрба в Німеччині”, говорить він, „уважає теперішній стан річей за перехідний. Ніколи ніхто не забуває про землі, відібрані у версальському договорі, тим більше тепер, у добі харчевих недомогань”. Далі згадується там про те, що німці числять на інтервенцію в Польщі: „Німці спекулюють на внутрішнє безладдя в Польщі. Числять на те, що внутрішній розвал дійде до такого стану, що прийде до поділу Польщі, як в Іспанії. Вони надіються, що фермент доведе до зудару двох поборюючих себе таборів. Сподіваються, що комуністичний натиск на Польщу буде такий сильний, що спричинить вибух. А тоді Німеччина зможе інтервенювати в ім'я боротьби до комунізму”.

"СВОБОДА" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Edited by Editorial Committee
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1917.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає.
Дир. "Свободи": BERGEN 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: BERGEN 4-1016.
4-0807.
З Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПАРТІЯ Й УРЯДНИК

На тлі страйку автомобільних робітників виринають час від часу події, що в драматичний спосіб висвітлюють питання, по суті з страйком незв'язані, або питання загальної політичної натури.

Одно з таких питань вирило при кінці минулого тижня, коли Джан Л. Луис, голова Комітету для Промислової Організації, що веде страйк автомобільних робітників з ціллю зорганізування всіх автомобільних робітників в одну промислову унію, віднісся до президента з домаганням вмішати в цей страйк по стороні страйкарів.

У тій ситуації Джан Луис дав до зрозуміння, що страйкуючі робітники сподіваються від президента Рузвельта, що він стане по їх стороні; адже під час виборів вони були по його стороні. Отже Джан Луис заявив власне це становище, яке часто займають люди по наших організаціях. Як вони виберуть до уряду свого кандидата, то ждуть, що по виборі урядник буде представником їх партії, отже в усіх спірних рішеннях буде ставати по стороні тих, що його при виборі попирали. Буває, що й вибрані урядники займають таке становище й в уряді займають становище тих, що, мовляв, їх туди прислали.

Та президент Рузвельт такого становища не займає. Він дав до зрозуміння Джанові Луисові, що зі становищем Луиса не годиться. Це не значить, що Рузвельт не свідомий підтримки групи Луиса для вибору Рузвельта президентом Злучених Держав. Однак ця свідомість і вдячність має свої границі. Вдячність не обов'язує урядника до того, щоб займати становище, прихильне до своїх прихильників.

Пише з приводу цього "Нью Йорк Таймс":
„Президент Злучених Держав, раз вибраний, не стає президентом якоїнебудь групи, що за нього голосувала, ані навіть усіх груп, що за нього голосували. Він стає президентом Злучених Держав, і на цьому становищі й у такій відповідальності він має обов'язок дивитися на питання публічної політики не зі становища спеціальних груп, але зі становища найкращих інтересів усього народу”.

Те саме відноситься не тільки до держави, але до організації. Кандидувати може чоловік на уряд з якою він тільки хоче програмою, вважати з якоюнебудь групою, але, ставши урядником, він перестає бути висловником цієї групи, а стає висловником усього загалу членів. Хто цього не розуміє, той не розуміє основних засад демократичного правління.

Улас Санчук.

ВІЙНА І РЕВОЛЮЦІЯ

Друга частина „ВОЛИН”.

Заредук забороняється. — Авторські права застережені.

(110)

— Не загине. Наш народ не то, що червоною шматого, але й червоним залізом з його місця не випечеш. А от силу свою за той час назверх покаже. Навчиться битися за себе. Цар був і не з нами, і не проти нас. А ці проти всіх. Бо ці з чужим духом. З татарським...

Думаю — більше не побачимо. Я вже старий. Ходжу, але... Ет... Все одно, а вмірати не хочу. Хотів би бачити, що далі буде. Підеш до дому — батька здоров. Славний він чоловік. Так і скажи.

ХІІ.

Володько хотів перечити. Все, що говорить старий, дивне й незрозуміле. Але хібаж він знає, як перечити. Старий говорить очевидну правду. Він не вичитав її з книг, але вичув соєю душею. Як не вірити йому. Треба вірити.

Надходять жнива. Обози пройшли. За ними лишалися широкі дороги, потоптані поля, покоснені зелені висви.

Володько йде до дому. Найвищий час. Батько напевно чекає.

Забрав дещо свого майна в торбину і махнув на пішака просто через поля і ліси на Кремяничину. Дороги не тримаються. Пощо йому тепер дорога. Він знає землю свою, як самого себе. Аж над вечір вибрався з лісів на рівний шлях. І тільки вийшов на дорогу, відразу на двох вершинках наткнувся.

— Стой! Кудя йдеш?.. — підізва до нього один.

Володько сказав, звідки й куди йде, та показав посвідку школи. Большевик подивився на посвідку, віддав назад і махнув нагайкою.

— Валі своєї дорогою! — сказав він, хльоснув коня і поїхав. За ним поїхав і другий.

На другий день Володько покинув Юхима. Не хотілось дивитися на зруйнований, коліс цвітучий хутір. Дивно, що аж на руїнах своїх хуторів шукає він своєї правди.

Перед відходом Юхим сказав: — Дякую, що відвідав.

МОСКВА ПРИ „РОБОТІ”

(Надіслане для „Свободи” з Парижа).

Новий рік почався все більш зростаючими міжнародними конфліктами. „Заслуги” в цьому без усяких сумнівів в значній мірі належить Москві, що старається нацькувати одні європейські держави проти других. Ця її тактика особливо проявляється на тлі еспанських подій. Черговим завданням большевиків було забити клин між Німеччиною й Італією. Інтрига однак не вдалася. Італія так же категорично, як і Німеччина, заявила, що гасло невтручання в еспанські справи не може стати середником виказання допомоги... большевикам. В свою чергу Англія не бажає створення союзу з Республікою в Еспанії.

Французька газета „Ля Республік” орган радикальної партії, що творить разом з комуністами „Народний Фронт” — пише:

„СССР бажає війни тому, що тільки війна може, на думку Сталіна, викликати революції. Москва бажає, щоб війна виникла на заході — в Еспанії, у Франції, в Альпах, чи над Рейном, але щоб вона сама не була нею дитинею й могла тягти для себе чужими руками „каштани” з вогню”...

Як виявляється, інцидент із затриманням німецького пароплава „Пальоса” червоними еспанськими моряками, також спровокований большевицькими агентами, що мають доручення всіма способами загострювати відносини Мадриду з Берліном. Зпочатку еспанці не важилися застосовувати репресій супроти німецьких кораблів, але на цьому настояв советський представник Розенберг. З його доручення до пристані Більбао вийшов московський агент Біргман і причинився до арештування німецького „Пальоса”. В Москві сподівалися, що це спричинить поважні політичні потрясіння. Для керівництва евантуальними операціями супроти німецької флотії до Більбао був навіть висланий червоний „адмірал” Жуков...

Деспотично — панівне поведіння московських агентів починає вже обурювати самих еспанських марксистів. Інформатори подають, що на спеціальному засіданні ради міністрів у Валенсії деякі її представники домагаються ослаблення диктатури советських представників Антонова-Овсєєнка й Розенберга. Відповідав їм у надзвичайно різкому тоні Розенберг. Його загрози припинити фінансову й мілітарну підтримку СССР поділяли на еспанських міністрів упокорюючи...

В Більбао виникнув ще гостріший конфлікт. Баски рішучо відмовилися признавати своїм командантом присланого з Москви „адмірала” Жукова. В Мадриді й Каталонії відбулися атентати на особи, особливо тісно зв'язані з советським полпредством. Жертвами цих атентатів впади — комісар оборони Мадриду, Пабло Ллескуа і помічник барселонського воєнного команданта, Мігуель Плятос.

Водночас загострилися відносини між керівником оборони Мадриду ген. Міахом і „ославленим” командантом міжнародних (комуністичних) бригад Клебером. Ці депортування надзвичайно занепокоюють советський уряд.

Жео Лондон — це один з найбільш відомих французьких журналістів. Він безпартійний і визнається безсторонністю своїх писань. Поїхавши до Еспанії, вислав до газет свої кореспонденції, в яких подає між іншим таке:

„В Барселоні, у червоних, справами кермують не народні представники, лише генгстери, що передім виповнювали в'язниці не тільки Еспанії, але цілої Європи за вбивства, злодійства, торгівлю наркотиками, живим товаром і т. д. Ці злочинці, що іменують себе комуністами, тепер натягли на себе воєнну мундир, безбачуючи звания жовніра. Те, що твориться тепер в Еспанії, в дійсності є війною між цивілізацією, що не хоче згинутися, і бандами авантюристів, якими кермує ненависть і скаженість. Ці, розмалювані в червоні кольори банди намагаються нищити всі моральні цінності, всі радощі життя, святість родини й пошанування традицій. Французи, до якої партії вони не належать, не можуть вагатися в своєму виборі! Інакше ціле спустошення. Ото вродило на щепках кілька яблук. Ще зовсім зелені. Де там... Обтрощили, обнесли. Огірки вирвали... Боже, Боже! І то по цілому селі так. Батько вже не може на то дивитися. Боролися, а вони: — А ти який такий кулак. У матір, у Бога, у небесну канцелярію... Лаяються... І що воно за люди? І де вони такі видерлись?.. Ти, каже до батька, ціле життя кров батрацьку пив!.. Ти чужим трудом наживався!.. Все забрали. Все чисто. От корова ще лишилась... Істи не маємо чого... Але цит!.. Іде хтось...”

Рипнули двері і до хати увійшов большевик. — Ей, мати! Дай нам какой нибудь гаршок.

Настя нічого не сказала, знайшла баняк і дала йому. Той взяв і вийшов. Володько чує втому і голод. Мати лізе на постелю і зпід одушки виймає пів бухонця хліба. Після лізе на горіще і десь знаходить шматок сала. Володько зі смаком зів і захотів піти до батька.

Застав його у винятково дивному стані. Зробив собі зі снопів будинок і в ній живе. В день жне, або косить. Істи приносять йому. Іст мало. Зеленину, хліб, молоко. Спить на снопах. Коли дощ, зверху прикриває свою хлібову печеру ряднами.

Застав його у винятково дивному стані. Зробив собі зі снопів будинок і в ній живе. В день жне, або косить. Істи приносять йому. Іст мало. Зеленину, хліб, молоко. Спить на снопах. Коли дощ, зверху прикриває свою хлібову печеру ряднами.

Застав його у винятково дивному стані. Зробив собі зі снопів будинок і в ній живе. В день жне, або косить. Істи приносять йому. Іст мало. Зеленину, хліб, молоко. Спить на снопах. Коли дощ, зверху прикриває свою хлібову печеру ряднами.

Застав його у винятково дивному стані. Зробив собі зі снопів будинок і в ній живе. В день жне, або косить. Істи приносять йому. Іст мало. Зеленину, хліб, молоко. Спить на снопах. Коли дощ, зверху прикриває свою хлібову печеру ряднами.

Застав його у винятково дивному стані. Зробив собі зі снопів будинок і в ній живе. В день жне, або косить. Істи приносять йому. Іст мало. Зеленину, хліб, молоко. Спить на снопах. Коли дощ, зверху прикриває свою хлібову печеру ряднами.

(Дальше буде).

ше й на чекать такий же жах”...

Журналіст Фернандо Орсє сповідає про донесення еспанського червоного міліціонера, що дезертирував під Мадридом до армії ген. Франка. Згаданий міліціонер (він повинен службу в одній урядовій установі) заявив, що з Мадриду вийшла до Москви спеціальна комісія, який доручено підготувати можливість евакуації членів еспанських комуністично-соціалістичних партій та їх родин на випадок перемоги ген. Франка.

Советський уряд планує розмістити цих емігрантів (коло 40,000 родин!) в районі... Олександр. Евакуації переведитимуться кораблями до портів Чорного моря.

Гарний „подарунок” готує Москва Україні! Можна сподіватися, що на наших землях незабаром створять „атомоную еспанську область”. Ці припущення зовсім не такі вже фантастичні! Можливі большевики вкритої з української території „молдавську республіку” із столицею... в Тірасполі. Чому ж не зможе, наприклад, Акерман, чи Херсон стати „еспанською столицею”?

А ось праця Москви в іншому куті земної кулі. Європейська преса нотує посилену діяльність Комінтерну в Голандській Індії. Владі вдалося з великим трудом зліквідувати там розкладову акцію большевиків в 1927 році. Тоді під кулеметами голандського війська згинувало багато запаморочених московською демагогією тубильців. Відтоді місцеву комуністичну партію розв'язано.

Але в останньому часі вона знов активізує свою чинність. Під оглядом рекламних оголошень європейських фірм, на острови масово пливуть комуністи й соціальні процесії. Агенти Комінтерну використовують спиртно всі прояви недовдоволення серед мас і закривають усе на червону. Так було зрештою і в роках 1918—20, що український селянин часто заявляв, що він є за большевиків, але проти комуні, бо большевики давали йому за бездурно землю. Большевики обдурили все, а волинський селянин, як зрештою й інші, добре собі запам'ятав, що земля й ліси повинні належати до працюючих, що всі люди є рівні, що надходять часи, коли вже не буде „панів”. Найбільше подобався клич „грабуй на грабильное” і тому грабував панське майно. Рубав дрова в панському лісі і сам себе почував паном.

Робітник вірив, що зникне зненавиджений капіталізм. Інтелігент знову одушевлявся тим, що зникнуть народи й класи та повстане всесвітній союз працюючих. Та революція минулася. І не легко було забути про часи свобідного розпростертя крил. Люди не хотіли вірити, що по другій боці границі урядують якесь „чека”, що там гуляють власну руку якісь „оперативні трикути” і „ревітрибунали”. Говорено достатньо, що там пролетаріят оброхується з буржуазією, однак, що те все скоро мине. Від часу до часу читано якусь большевицьку газету або летючку, пошлену якимсь незнайомим подорожнім, в котрій говорено багато про „Неп”, про добробут працюючих, про остаточну розправу з контрреволюцією і так далі.

Не диво отже, що цей або другий десь пропадає і за якийсь час промовляв уже з другого боку.

Тутешня дійсність була така, що селянин з великим жалем глядів на це, як діди розгосподарується та як і інші добувають для себе землю, котру він сам сподівався дістати. Заборонено рубати панські ліси та взагалі в усіх справах селянин мусів слухати виданих приписів, і це його бентежило.

— Як це сталося, що гума на коліс твого автомобіля тріска?

— Я наїхав на фляшку.

— А ти її не запитіти?

— Я не міг її запитіти, бо то прохожий мав її в кишені.

— Як це сталося, що гума на коліс твого автомобіля тріска?

— Я наїхав на фляшку.

— А ти її не запитіти?

— Я не міг її запитіти, бо то прохожий мав її в кишені.

— Як це сталося, що гума на коліс твого автомобіля тріска?

— Я наїхав на фляшку.

СПРАВЖНЄ ОБЛИЧЧЯ

Якийсь „Волиняк” (поляк або українець) помітив в останній числі „Бюлетеню польсько-українського” статтю про Волинь, в якій читаємо таке:

Переглядаючи щоденні записи та вісті з них про події на Волині, читаємо часті звіти з карних розправ та довідуються, що напр. в Ковлє, в Луцьку, в Рівні і т. д. засуджено кілька або кількох осіб за комуністичну діяльність, за ширення революційної літератури, за переховування зброї і так інше. І так насуються читачеві думки, як властиво представляються відносини та окраїнах („кресах”). Чи там справді безперестанно кипить та ціле суспільне життя є підміноване? Загально відомо, що якийсь ідейний рух не легко згнати переслідуваннями, бо він тоді переходить у підземелля і стається ще більш загартованим, витривалішим. Ті засуджені походять часто з широких сільсько-робітничих кіл, і мусять мати за собою симпатії та товаришів по ідеї, котрих не легко може поліційна влада вилувити. Отже чи є які способи, щоб знизити той небезпечний рух у тій загроженій країні; а як що вони є, то як вони мають виглядати. Дати основну відповідь на такі питання не є легкою справою. Треба передовсім пізнати ґрунтовно тамошні відносини, тим більше, що комунізм на Волині та взагалі в інших східних окраїнах має спеціальний свій вигляд, бо хоч цей рух і підтримують московські агенти, то у більшій частині випадків не опирається він взагалі на науки Маркса й Леніна, а є радше вислідом невідповідно ведених національних і соціальних процесів. Агенти Комінтерну використовують спиртно всі прояви недовдоволення серед мас і закривають усе на червону. Так було зрештою і в роках 1918—20, що український селянин часто заявляв, що він є за большевиків, але проти комуні, бо большевики давали йому за бездурно землю. Большевики обдурили все, а волинський селянин, як зрештою й інші, добре собі запам'ятав, що земля й ліси повинні належати до працюючих, що всі люди є рівні, що надходять часи, коли вже не буде „панів”. Найбільше подобався клич „грабуй на грабильное” і тому грабував панське майно. Рубав дрова в панському лісі і сам себе почував паном.

Робітник вірив, що зникне зненавиджений капіталізм. Інтелігент знову одушевлявся тим, що зникнуть народи й класи та повстане всесвітній союз працюючих. Та революція минулася. І не легко було забути про часи свобідного розпростертя крил. Люди не хотіли вірити, що по другій боці границі урядують якесь „чека”, що там гуляють власну руку якісь „оперативні трикути” і „ревітрибунали”. Говорено достатньо, що там пролетаріят оброхується з буржуазією, однак, що те все скоро мине. Від часу до часу читано якусь большевицьку газету або летючку, пошлену якимсь незнайомим подорожнім, в котрій говорено багато про „Неп”, про добробут працюючих, про остаточну розправу з контрреволюцією і так далі.

Не диво отже, що цей або другий десь пропадає і за якийсь час промовляв уже з другого боку.

Тутешня дійсність була така, що селянин з великим жалем глядів на це, як діди розгосподарується та як і інші добувають для себе землю, котру він сам сподівався дістати. Заборонено рубати панські ліси та взагалі в усіх справах селянин мусів слухати виданих приписів, і це його бентежило.

Робітник вірив, що зникне зненавиджений капіталізм. Інтелігент знову одушевлявся тим, що зникнуть народи й класи та повстане всесвітній союз працюючих. Та революція минулася. І не легко було забути про часи свобідного розпростертя крил. Люди не хотіли вірити, що по другій боці границі урядують якесь „чека”, що там гуляють власну руку якісь „оперативні трикути” і „ревітрибунали”. Говорено достатньо, що там пролетаріят оброхується з буржуазією, однак, що те все скоро мине. Від часу до часу читано якусь большевицьку газету або летючку, пошлену якимсь незнайомим подорожнім, в котрій говорено багато про „Неп”, про добробут працюючих, про остаточну розправу з контрреволюцією і так далі.

Не диво отже, що цей або другий десь пропадає і за якийсь час промовляв уже з другого боку.

Тутешня дійсність була така, що селянин з великим жалем глядів на це, як діди розгосподарується та як і інші добувають для себе землю, котру він сам сподівався дістати. Заборонено рубати панські ліси та взагалі в усіх справах селянин мусів слухати виданих приписів, і це його бентежило.

Не диво отже, що цей або другий десь пропадає і за якийсь час промовляв уже з другого боку.

Тутешня дійсність була така, що селянин з великим жалем глядів на це, як діди розгосподарується та як і інші добувають для себе землю, котру він сам сподівався дістати. Заборонено рубати панські ліси та взагалі в усіх справах селянин мусів слухати виданих приписів, і це його бентежило.

Не диво отже, що цей або другий десь пропадає і за якийсь час промовляв уже з другого боку.

Тутешня дійсність була така, що селянин з великим жалем глядів на це, як діди розгосподарується та як і інші добувають для себе землю, котру він сам сподівався дістати. Заборонено рубати панські ліси та взагалі в усіх справах селянин мусів слухати виданих приписів, і це його бентежило.

УКРАЇНСЬКЕ ВЕСІЛЛЯ НА ЛЕМКІВЩИНІ
— написав —
Іван Бугера
66 сторін.
Ціна 30 центів.
Замовляйте в книгарні
„СВОБОДА”,
81-83 GRAND ST. (BOX 346)
JERSEY CITY, N. J.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАС-СЕЛІНІ МУСІВ СЛУХАТИ ВИДАНИХ ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА”.

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮАРК, Н. ДЖ.

Сорокалітній ювілей Олександра Кошиця.

Будь-що-будь, а замітний у нас поступ в оцінці заслуг наших культурних робітників. Колиш, ще одне покоління тому, наші вчені, письменники й композитори вмирали в забуттю. За життя вони звичайно бідували; твори їх припадали вилком, а коли вони бажали їх опублікувати, самі мусили докласти до їх видання. По смерті скоро їх забували; твори їх ставали рідкістю, а вони самі дуже часто пустими іменами без дійсного зрозуміння їх ваги і заслуг. Бо чи багато людей розуміє в нас, наприклад, значіння Вербичького як композитора або Васалюка як редактора?...

Тим приємніше було бути дня 27. грудня м. р. в Ньюарку, в Нью-Кругер Оудиторіумі, на ювілейній концерті в честь Олександра Кошиця, та бачити сальо, що може вмістити 2,000 народу, заповнену майже в цілості нашими людьми різного стану чи поглядів, не лиш з Ньюарку й околиці, але також з Нью-Йорку, Брукліна, Йонкерсу і т. д. А це мило було видіти їх святочний настрій, їх щире бажання виявити свою вдяку і пошану присутньому проф. Кошицеві, якого витано справді триумфально. А вже найбільше можна було радуватися, коли хор з 300 співаків і співаків, під батуту проф. Т. Каськова, своїми вокальними продукціями дав свідомство, що праця проф. Кошиця не пішла на марне та що дух Кошицевої штуки уділився і тим, переважно вже тут рождением співакам.

Почини до цього гарного ювілею, вийшов від дяковчителів, диригентів хорів з нью-йоркської округи, що вже двічі дали в Нью-Йорку величаві концерти української пісні під батуту професора Кошиця. А саме це п. Теодосій Каськів, Теодор Онуфрив, Василь Савицький, Михайло Фатюк, Василь Мельничук, Степан Грабар, Михайло Ядловський і Василь Гела. З ініціативи цього комітету завязався ширший почесний комітет із сотні відомих громадян з цілих Злучених Держав без різниці стану та поглядів.

Коли надіхав до концертної сали проф. Кошиць з Вп. дружиною, сальо була вже битком наповнена. Члени почесного комітету, о. П. Понятишин, д-р Л. Цегельський, п. М. Шумейко і п. І. Лисак, провели ювілята з дружиною на почесні місця перед естрадою. Триста співаків і співачок у народних строях утворили здвж сальо цвітний шпалір, котрим проходив ювілят серед громових окликів та оплесків зібраного громадянства.

Зачався концерт. Триста співачок і співаків вивипнили естраду наче прекрасний квітник. Проф. Каськів підніс батуту і полились звуки кантати. Хор співав ефектно, у Кошицевому стилі. Пізнати було, що не один раз співали вони під рукою великого мистця української пісні. Це хор:

Боян з Ньюарку, Хор імени Лисенка з Джерзі Сіті, Український Хор з Нью-Йорку, Боян з Йонкерсу, Молодецький Український Хор з Брукліна, Боян з Бейону, Боян з Флізабету і Хор імени Кошиця з Пасейку.

І так ефектно ішов концерт увесь вечір, до самого кінця. Таких концертів мало було в Америці. Були величаві, мистецькі концерти під управою самого професора Кошиця. Але цим разом професор Кошиць сидів серед слухачів. Та нечаче дух Кошиця говорив з цього хору. Мистецький вплив Кошицевої Музи був слідний на цілому виступі хору. Це співали Кошицеві учениці та ученики, його почитателі.

Сам професор Кошиць був захоплений співом хору. Особливо подобалося проф. Кошицеві виконання маршової пісні Пилипенка-Недільського „Засяло сонце“. Таксамо подобалося і „Кантата“ (слова Т. Каськова). Була це цілком нова для хору річ, яку хор вивчив спеціально для цього концерту. Ще дві знамениті церковні точки („Господи возвах“ та „Достойно ест“) і чотири світські пісні („Гей на горі“, „Вітер повіяв“, „Максим козак Залізняк“ — всі укладу О. Кошиця) та „Живи, Україно“ Гайворонського, „Господи возвах“ та „Максим козак Залізняк“ вийшли прото скінчене. Сольо (спів діякона) в „Господи возвах“ виконав у характеристичним церковним стилі п. Михайло Фатюк (тенор) з Йонкерсу.

За кожною точкою сальо гриміла не конвенціональними, а щирими, з серця йдучими оплесками. Професор Кошиць тішився, що його праця дала такі плоди, і бив апляуз хорів як справдішній відомодільний ентузіаст. А диригент і хори сіяли радістю і вдовolenням. Вони збирали лаври разом з професором Кошицем.

Побіч продукції хору гарно випали скрипкове сольо панни Люби Каськів та баритонове сольо п. Ординського, котрим уміло акомпаніював на п'яні п. Н. Стембер.

Про діяльність, заслуги і значіння праці проф. Кошиця для українського народу вилонено три реферати. Д-р Л. Цегельський дав загальну характеристику Олександра Кошиця як збирача і дослідника української народної пісні й як аранжера-композитора та виконавця-диригента. Д-р Л. Мишуга тідніс заслуги Ювілята для популяризації української пісні у широкім світі, а редактор С. Шумейко (по англійськи) говорив про те, чим є Муза Олександра Кошиця для українського молодого покоління в Америці.

Кульманаційною точкою цього ювілейного концерту був момент, коли в його середині запрошено проф. Кошиця на естраду, де уставився весь хор коло портрету ювілята, що був умаєний лавром та заклонений покінцю завісью. Появу проф. Кошиця на естраді повітала зібрана публіка гримікими оплесками, що тривали з 10 минут, а ювілят із слезою в оці відклонювався

вдячний українській громаді. Вкінці затихло.

Проф. Каськів кількома теплими словами висказав професорові Кошицеві честь і подяку від цих 300 хлопців і дівчат, що в Нїм бачать уособлення української пісні, що від Нього навчилися, що це правдиве мистецтво. На пам'ятку цієї хвилини хори підносять Ювілятові його портрет, кисти маляря-артиста Івана Кучмака.

В тій хвилі завіса портрету розсунулася. Професор Кошиць представлений на портреті у природній величині, в строї диригента, у характеристичній сидячій позі. Портрет цей задуманий по мистецьки, бо п. Кучмак це справжній артист.

Зворушений професор Кошиць зачав дякувати за ці заяви признання для нього. У скромності своїй проф. Кошиць відніс ці заяви публіки, хору, промовців не так до себе, як до української пісні.

„Сьогодні ликує українська пісня“ — говорив Ювілят. — „Вона ожила тут, в Америці, в тїм молодім поколінні. А коли я дечим причинився до цього, то спів цих хорів та їх очевидна любов до української пісні, це найкраща нагорода для мене“.

Дівчатка подали проф. Кошицеві величавий кіш цвітів, а хор відспівав Ювілятові гриміке, трикратне „Многага Літа“. Коли зворушений Ювілят сховався з естради на своє місце, його супроводив гураган аплявуз.

На концерт наспіла більш як сотня телеграм і листів з привітани та побажаннями для Ювілята — з правила і з датками на Ювілейний Дар. Закінчено концерт відспіванням гимну „Ще не вмерла України“. Численні громадяни, бувши члени Українського Національного Хору, любители музики, інтелігенти з різних місцевостей, визначні місцеві люди, приступали до сіяючого радістю Ювілята, щоби стиснути йому руку та погратувати. Всі опусли сальо в прийємний, піднесений настрій.

Додатби іще, що видано з нагоди цього концерту програмову книжечку, в якій є поданий д-ром Л. Цегельським огляд діяльності проф. Кошиця, а далі є там знаменита стаття самого Ювілята про історію хорового співу в Україні, є там теж повний список музичних творів проф. Кошиця. Є там і стаття проф. Т. Каськова про Обеднані Хори Нью-йоркської Округи та про їх виступи під батуту проф. Кошиця.

Учасник.

Привітні депеші і листи на ювілей проф. О. Кошиця прислали:

Хор імени М. Шашкевича з Френкфорта, Па.; о. М. Залізняк з Скрентона, Па.; Український Клуб з Лос-Анджелеса, Кал.; Оркестр І. Якубенко з Пелан, Кал.; Бр. св. Михайла, 115 від. Провідіння, Гайдара, Па.; Петро й Ольга Онуфрив з Лінчестона, Н. Й.; проф. Павло Пененга-Гайворонський, проф. Придаткевич, М. О. Гайворонський, Б. Лауза з Нью-Йорку, Н. Й.; Українська Католицька Молодь (Ева Палубичини), Джерзі Сіті, Н. Дж.; Українські Жінки з Шікаго, Іл.; Бр. св. Дмитрія, 32 від. Провідіння, з Брукліна; Анастасія Вагнер з Джерзі Сіті, Н. Дж.; Український Демократичний Клуб з Джерзі Сіті, Н. Дж.; Василь Гела з Джерзі Сіті, Н. Дж.; Люцзя Телевизіус, Л. М., з Елізабет, Н. Дж.; о. І. Чаплинський з Елізабет, Н. Дж.; Павло Янко, Йонкерс, Н. Й.; Тов. Подільська Сіті, 8 У. Н. Союзу, в Йонкерс, Н. Й.; Бр. св. Петра й Павла, 108 від. Провідіння в Стемфорді, Конн.; Бр. св. Фосафта, 38 від. Провідіння, з Вонтерла, Н. Й.; Український Громадянський Хор із Скрентона, Па.; Український Робітничий Союз (Народна Боян) із Скрентона, Па.; Бр. св. Кирила й Методія із Беркля, Па.; Співачьке Товариство Бандуристів із Н. С. Пінтсбург, Па.; Укр. Амер. Політичний Клуб з Йонгтавн, О.; Бр. св. Дмитрія, від. Провідіння із Клівленда, О.; п. Антія Когут з Клівленда, О.; Укр. Мішгінська Ліга із Дітройта, Міш.; Укр. Ліга Молоді; проф. Орлик Шит, Іван Королівич, Іван Лачун, 292 від. У. Н. Союзу, д-р А. Т. Кізей, Степанія, Гала, Василь Цимбалевич, ОДВУ, ч. 24, Микола й Юлія Цукотакевич з Дітройта, Міш.; Тов. Співачьке Боян з Рачестера, Н. Й.; Тов. Козаки, Драгоманів, Укр. Демократичний Клуб, Орг. Молоді, Злучених Укр. Організацій, з Рачестера, Н. Й.; Парохія (о. М. Кузів) в Сиракузі, Н. Й.; Укр. гр. кат. церква з Пінтсбурга, Па.; полк. Олександр Шаповал, д-р М. Симен-Сименівич, Укр. Хор, Юліан

Маслей, з Шікаго, Іл.; проф. Неприцький-Грановський, з Мінеаполи, Мин.; Роман П. Пекій з Помони, Кал.; о. В. Догонич, Емайра, Н. Й.; проф. Сорочинський, Оліфант, Па.; С. Рудий, М. Литвин, Нюарк, Н. Дж.; п. М. С. Гембаль, Бруклін, д-р І. Туліглович, Нюарк, Н. Дж.; Т. Черемис, І. Борисевич, Філадельфія, Па.; Г. Гіба, Тов. ім. Богдана Хмельницького, 133 від. У. Н. Союзу, Бр. Пресс, Тройці, 2 від. Провідіння, Нюарк, Н. Дж.; Микрон Сурмач, Ню-Йорк, Н. Й.; Андрій Джамелік, А. Д. Пашук, Філадельфія, Па.; С. Гіса, Ню-Йорк, Н. Й.; П. Задорський, Б. Лауза, Ню-Йорк, Н. Й.; А. Кучма, М. Романович, А. Сміт, В. Гарбовський, Н. Левчик, п. К. Шумейко, Елізабет, Н. Дж.; п. Катерина Перестек, Іван Брик, І. Лисак, М. Шумейко, В. Сидорович, Гр. Ділоха, Нюарк, Н. Дж.; о. Д. Л. Лешішер, Олександр Романів, Виндзор, Онт. (Канада); о. А. Берик, Фортлілліам і Вестпорт, Онт. (Канада); Співачько-аматорський Хор (так ім. М. Шашкевича, Вест-Торонто, Онт. (Кан.); Георгій Курікорі, Торонто, Онт.; Василь Емеч, Вінніпег, Ман.; Співачьке Тов. Боян, Вінніпег, Ман.; о. Л. І. Сембратович, Дітройт, Міш.; Бр. св. Юрія, Вільямсман, Н. Дж.; І. Шарф, адвокат, Нюарк, Н. Дж.; Українська Громада, Амстердам, Н. Й.; Микола Семеток, Мінеаполіс, Мин.; Петер Синусас, Балтимор, М. Д.; Флорин Велішній, Рачестер, Н. Й.; Український Народний Дім, Ст. Луїс, Мо.; Бр. св. Ніколая, 381 від. У. Н. Союзу, Денбел, Іл.; Конн.; Бр. св. Василя Великого, 76 від. Провідіння, Меккіз-Ракс, Па.; Укр. гр. церква св. Кирила й Методія, Оліфант, Па.; о. В. Гриняк, Сейнт Каер, Па.; Бр. св. Юрія, 93 від. Провідіння, Ансонія, Конн.; Український Горожанський Демократичний Клуб в Трентон, Н. Дж.

МІЙ ТЯЖКИЙ ДОСВІД У ПОЛЬЩІ.

Опис в'язниці.

В'язниця стоїть близько окружного суду. Побудована за Австрії, в 1912 р. Мури високі на три поверхи і дуже грубі. Малі вікна з шибамі, помальованими білою фарбою, щоб не видно було, що діється на вулиці. У віконницях грубі крати. Навколо в'язниці обведена високими мурами, а в середині два чотирікутні подвір'я, по яких проходжується в'язні пів години на добу. В келії малий стіл, збитий з дошок, і залізне ліжко з воначим, брудним сінником. Харч лихий, не можна взяти до рота. Хліб напів з половиною, квасний, мов оцет.

До мене не пускали ні харчів, ні не дозволяли рідні мене відвідувати. Шойно по довгих стараннях мого адвоката, що його взяла родина, дозволили відвідати мене мому свекрові. Цілий час я сиділа сама. Самота мене дуже пригнічувала. Крім того було так зимно, що я відморозила собі ноги і нирки. По ночах я часто плакала. Шойно після довгих домагань мені дали як товаришу до келії одну жидаку-комуністку. Її трактували таксамо зле, як мене. Кілька разів мене зазивали до слідчого судді. Він випитував мене про все, що я робила в Америці, як також, що робив чоловік. Закладіли нам, що ми ходили на противільський віча, що збирали гроші на край. Питали, чи не знаю Шаповала з Шікаго. Я відповідала, що ні. Далі питали, чому ми не іхали польським кораблем, тільки німецьким. Накинець суддя закинув нам, що ми збирали в Америці гроші на визвольну боротьбу і належали до ОУН. Очевидно, я це все заперечувала. Мене мучили тяжко допитамі, думаючи, що я заломлюся і дам такі зізнання, які їм потрібні. Обіцували мені навіть, що випустять мене на волю, коли до цього признаюсь. Далі грозили, що я „в тюрмі почорнію“. Та я всетаки стояла на своїх.

II.

Спроба порозумітися з консулом.

Я хотіла якось порозумітися з американським консулом, але мої листи суддя кидав до коша. Шойно по трьох місяцях тюрми дізнався про мене нещастя мій кузинець з Шікаго і зателефонував до американської амбасаді в Вашингтоні. Американський консул відразу зателефонував до прокуратора в Станіславові та зачав інтервенювати в нашій справі. Шойно тоді начальник в'язниці дозволив мені написати листа до американського консула, але польською мовою; бо всі листи з тюрми ідуть до цензури.

ри. Заборонили мені притім згадувати про те, як мене мучила поліція та як зі мною обходилися. Позволили тільки написати, що я є арештована за те, що належала до тайної української революційної організації. Коли я це перечила, суддя твердо приказав: „Пішишть те, що приказую“. Я написала до консула, що мене арештували за підозріння в приналежності до революційної організації. Консул відразу відповів і запевнив, що буде робити все, щоб мене увільнили. Відтоді я стало переписувалася з консулом.

Всетаки воля скоро не приходила. Пилили тяжкі тюремні дні. Холод, голод, хвороба, моральні терпіння, здавалося, виснажать мої сили до краю. Кілька разів я просила, щоб дозволили мені побачитися з чоловіком. Шойно по довгих і впертих заходах дозволили мені бачитися з чоловіком у присутності судді впродовж трьох минут. Суддя не дозволив нічого говорити про в'язничні справи, тільки про такі, що не мали нічого спільного ні з в'язницею ні з слідством.

Заходи в Америці.

Тимчасом мій кузинець з Шікаго робив зі свого боку всі старання, щоб нас випустили. Він узяв місцевого адвоката, українця Р. Смука, який удався до українських парохій, щоб дістати посвідчення, що і в ніяку нелегальну політику не мішалася. Та оо. василіани при вул. Оклей відмовилися дати таку посвідку: казали, що мусять порадитися. Я католичка і муж також, ми ходили до католицької церкви при вул. Оклей і Рас. Тоді адвокат Смуков поїшов до православної парохії Ірі і Деймен, де о. Тесцюк видав таку посвідку. Також видав таку посвідку о. д-р Ковальський, парох української католицької громади на Савт-Сайді. Подібну посвідку видав і о. Ковальчик, парох другої української парохії в Шікаго, на Борн-Сайд. Ці посвідки пішли до польського консула і вони у великій мірі причинилися до того, що нас остаточно випустити. За це названі всім отцям від нас належить велика дяка, що вони нас у критичному моменті помагали видобути з пазурів хижого ляха. Мене остаточно випустили при кінці грудня, заборонивши мені перебувати на схід від Сяну й приказуючи мені мельдуватися в поліції два рази на тиждень. Чоловіка увільнили в половині лютого 1936 р.

Побачення з українськими націоналістами.

У часі перебування в тюрмі мені приходилося нераз стрічатися з українськими націоналістами. Вони роблять дуже бадьоре вражіння і є дуже ідейні. Одна сиділа в тюрмі за те, що перевозила літературу ОУН до Ярмча. В Ярмчу її зловив один тайний агент. На розправі цей агент мав бути головним свідком. Але, як го вворили в тюрмі, діставав скільки листів з погрозами від членів ОУН, що перед самою розправою дістав розстрілює і сам застрілявся. Дівчину всетаки засудили на три роки тюрми. Ця дівчина була найкраща на цілу тюрму. Вона дочка буйшого урядника, сама учениця гімназії.

Бачилася я також з іншими українськими націоналістами. Просили мене, щоб я, вийшовши з в'язниці, промовила кілька слів до американсько-українського жіноцтва, щоб воно, маючи тут волю, взялося до праці та помогло їм вибороти для рідного краю волю.

Жіноцтво на рідних землях іде разом з мужчинами. Вони борються поруч них і ділять з ними долю й неволю. У в'язничних вони виглядають мов кістки, заморені голодом. Бо ворог старється, щоб ті, що виходять з тюрми, були зовсім фізично зломані. Він знає, що той, хто був раз у його на-

3 РУХУ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗУ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Признання за совісну і патріотичну працю.

Як бачимо зі звіту, проголошеного ексекutiveю У. Н. Союзу, найбільше заслужився для У. Н. Союзу в 1936 р. як організатор нових членів громадянства Микола Близнак, бо приєднав за цей рік Союзові 159 нових членів і члениць.

Гром. Близнак є секретарем 204 відділу У. Н. Союзу в Нью-Йорку. Секретарює вже понад 12 років. Як обнимав уряд секретаря у відділі тому 12 років, мав тоді відділ 12 членів і був щодо чисельності на 16-тім місці між місцевими Союзними відділами. Сьогодні цей відділ має яких 450 членів і є на другім місці щодо чисельності.

Микола Близнак.

Хто був відділовим секретарем і організував членів, цей добре знає, яка це тяжка праця і скільки за ту працю треба не раз витерпіти, скільки насилу хатися гірких і неправдивих слів, звернених у сторону наших інституцій і наших народних робітників. Бож це зрозуміла річ, що коли У. Н. Союз дійшов до мільонів у маєтку, коли здобув собі величезний вплив серед української імміграції в Америці, то не без того, щоб він і не мав теж і завзятих ворогів. Є їх повно і в Нью-Йорку і в решті масти. Та, не зважаючи на те, нашому секретареві М. Близнакові вдалося поширити наш відділ і збільшити Союзною Армію в поважне число щирих українців і українців, що є членами і членицями 204-го відділу.

Знаю гром. Близнака, що він скромна і звичайна людина. Любить працю і працю цінить. Є завжди при кожній народній роботі. Завжди памятає на честь тої Української Армії, якої був членом. І боронить учасницьку ідею на кожнім місці.

Коли здавав річний звіт, не приписував собі навіть великої заслуги в тїм, що приєднав за останній рік 159 нових членів. А підкреслював, що це сталося завдяки свідомому членству, що йому в тїй праці помагало, даючи вказівки, де й когось можна притягнути до У. Н. Союзу. Зокрема піднісав працю на тїм полі відділового передсідника гром. Сокальчука та касієра гром. Крокача. Він теж визнає членство відділу до щесної конкуренції з іншими відділами У. Н. Союзу в праці для Союзної ідеї, в приєднуванні нових членів. Му-

шу тут сказати, що гром. Близнак це завзятий козарлюга і в наступному році він готов зробити ще таку несподіванку, що відділ готов стати на першім місці. Нововибраний передсідник гром. Мартинюк теж діяльна людина. Казав, що сам зорганізує в цїм році 50 нових членів. А як притягнеться до праці, казав секретар, дальші сили, які є в відділі, то можна стати відділом на першому місці між усіма відділами У. Н. Союзу. Бож у відділі є членами: три священники, два редактори, два адвокати, п'ять лікарів і сотки інтелігентних робітників, свідомих і патріотичних.

На цїм мітингу ухвалено дати \$50 на Рідний Край, а то по \$25 на Рідну Школу і боеву акцію. Гром. М. Близнака вибрано односторонно знов секретарем.

Скажу правду, що я виніс з мітингу надзвичайно гарне вражіння, бо не бачив ніяких зарозуміліців, що то вносять завжди в наради заколот. А бачив дійсно свідомих і патріотичних союзників.

А про гром. Близнака скажу: Коби такі секретарі на камені родилися. Тоді ми, старі піоніри, відходилиб з усмішкою до могил, бо булиб певні, що наш дорогий У. Н. Союз і його орган далі вестимуть ту велику і таку видатну народню працю, яку вели досі. А як У. Н. Союз і „Свобода“ матимуть далі рішальний голос у житті нашої імміграції, то цілком певно далі процвітатиме тут українське імя.

В. Гасій.

ВЕЛИКЕ ЧИСЛО ЧУЖИНЦІВ НАТУРАЛІЗУЄТЬСЯ.

Як звітмовляє Іміграційне та Натуралізаційне Бюро, впродовж фискального року, що закінчився 30. червня 1936 року, вибрано 148,118 перших горожанських паперів та подано 167,127 петицій на повне горожанство. 1936 року видано 141,262 посвідок натуралізації.

Ці числа вказують на збільшення заінтересування натуралізацією, яке почалося від трьох літ. Вони особливо цікавлять тих, котрі стежать за тим рухом та бачать, що число негорожан постійно зменшується. Перепис з 1930 року начислює 6,284,613 чужинців у Злучених Державах. Відтоді, за статистикою, їх число зменшилося до 4,922,000 а з них коло 1,139,000 вже почали кроки в цілі натуралізації.

Точні статистичні записки про натуралізацію почали робити 1907 року, коли стейтсмен суди прийняли звичай перехову копій перших та других паперів, як теж петицій на горожанство у Вашингтоні. Від 1907 до 1937 року загально видано 6,605,629 перших паперів; внесено 4,234,492 петицій, а видано 3,781,232 сертифікатів горожанства.

ФЛС.

ЦЕРКОВНО-НАРОДНІ СПІВАНІК

під нотами на три і чотири голоси, зібрав і уложив о. Віктор Матюк.

ЧАСТЬ I: Пісні перед і по науці і 24 пісень зі св. Літургії. ЧАСТЬ II: Тропарі і Кондаки Воскресіння І. до 8. главу; Прокімені Літургії від 1. до 8. главу; Пісні із Вечірні; Пісні з Утрні. ЧАСТЬ III: Пісні великого поста; на Великдень з воскресної Утрні; Пісні на Празники Господні; Богородичні; Святки; Мелодії.

Це є дуже практична книжка для дякоучителів. Друг нот є дуже чіткий. Ціна \$1.50.

Замовлення на С. О. D. не висилаємо. Пишіть до:

„СВОБОДА“ 31-83 GRAND ST., P. O. BOX 346 JERSEY CITY, N. J.

УВАГА! УКРАЇНЦІ НЮ ЙОРКУ, Н. Й. УВАГА!

ЗАХОДАМИ 30-го ВІДДІЛУ УЧХ ОДВУ В НЮ ЙОРКУ

відбудеться

Святочний Концерт В ПАМ'ЯТЬ ОЛЬГИ БАСАРАБ

В НЕДІЛЮ, 14-ГО ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1937 Р.

В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ ДОМІ, 217-219 Іст 6-та вулиця, Нью-Йорк, Н. Й.

Початок точно в годині 7-мії ввечір.

За програмою просимо слідити в пресі

Управа 30-го відділу УЧХ ОДВУ.

КООПЕРАТИВНІ ТОВАРИСТВА В АМЕРИЦІ

Недавно тому відбувся в Колумбус, Огайо, десятий піврічний конгрес Кооперативної Ліги Злучених Держав. Делегати витали скорий хід руху, що розвивується в Америці від часу депресії. Вони дуже цікавилися працею комісії, яку президент Рузвельт вислав до Європи останнього липня, щоб прослідити діяльність кооперативних товариств у Швеції та інших європейських краях і упевнитися, що уряд може зробити для підтримки розвитку хліборобської та промислової кооперації. Збільшення руху як чинника народного економічного життя було провідною думкою кооперативного конгресу.

Другий випадок, що зрушив кооператорів, це була поява книжки Горета М. Каллена про „Упадок та піднесення споживача“. Це найбільш історична кооперативна книга в Америці та інших краях світу, як теж філософія кооперації споживача, що намагається вказати, як людина може досягнути своєї незалежності та повне забезпечення дорогою кооперацією.

Рух кооперативів можна би повести до таких високих цілей, як деякі дотичні провідники передбачають, але покищо зорганізовані товариства консументів займаються такими практичними завданнями як купно і продаж хліборобських продуктів, корму, плодороду, гуми на колеса автомобілів та багато іншого. У містах є кооперативні банки, аскураційні та кредитові спілки, мешкальні домни, крамниці, пекарні, пральні, ресторани, тощо!

Започатковані у Рачдейл, Англія, дев'яносто років тому групою ткачів, кооперативи споживачів поширилися по всьому світу, що тепер налічують коло сто мільйонів членів. У Злучених Державах є тепер 6,500 кооперативних спілок з двома мільйонами членів, а річний оборот виносить \$365 мільйонів, або один мільйон денно.

Такі випадки кооперативів, як спільне вживання капіталу, будинків та знаряддя, звісні з предвіччя, але модерна кооператива даються від 1844 року, коли група 28 ткачів у Ленкешірі організувала спілку з капіталом \$140, котрим відкрили sklep, де продавали мук, масло, цукор та ячмінні крупки. З кінцем тринадцятого року її існування було 1,850 членів і \$75,000 капіталу, а річний оборот виносив 400 тисяч доларів. Згодом зорганізовано сотні дрібних спілок зі складами в Англії та на континенті, розпоряджуючи власною корабельною флотом. Це успішне товариство демократичним устроєм та методами ведення інтересів стало зразком, котрий наслідували багато країв. Від споживачів рух поширився на промисловців, безчисленних кооперативних варстатів, які появилися в Англії, Франції, Бельгії, Німеччині та скандинавських краях.

У Злучених Державах кооператива робила повільний поступ. Кілька кооперативних спілок зорганізовано у 1840-1850 роках, однак ні одна з них не встоялась. Перші успішні кооперативні спілки зорганізували фінські та чеські імigrанти, поселені в Масечусетс, Вискансін, Мішіген та Огайо, коло 1910 року. Центральну кооперативну гуртову продажу, як центральну організацію фінів у західно-середніх стейтах, зорганізовано 1917 року з капіталом \$15. 1934 року це товариство мало сто філій, а їх загальний річний оборот виносив шість мільйонів доларів. Ці кооперативи торгували споживчими артикулами та оджею. Найбільша кооператива дрібної торгівлі в тій окрузі це молочарня, відкрита в Міннеаполісі 1921 року, котра має п'ять тисяч членів-споживачів та річний оборот три мільйони доларів.

Американські фермери організували кооперативні кредитові товариства, взаємного обезпечення, збуту плодів, купна плодороду, корму, хліборобського й іншого знаряддя, а найкраще розвивується кооперативний рух торгівлі нафтою. Першу кооперативну станицю газоліни та оливи отворила 1921

року група фермерів на середньому заході, що дало початок появи подібних спілок по цілій західній, а найбільша з них появилося в Алберта Лі, Міннесота, 1925 року, з капіталом \$500. Тепер вона має 134 філій та 40 тисяч членів, а її оборот 1935 року виносив \$970,000.

Для дальшого кооперативного руху Едвард А. Файлені організував Спілку Споживачів та вложив мільйон доларів як закладовий капітал. Цілію тої спілки є постачання товарів кооперативним sklepам для кращого заряду та обслуговування консументів. Конгрес нічого не зробив для кооперативів виробу, але вже почато різні кроки в тому напрямку. Ввесь рух контролює всього пів відсотка всієї краєвої торгівлі. Це дотепер повністю сільський рух для піднесення фермерських інтересів.

ФЛС.

Сумне, однак правдиве.

— То мусить бути страшно для актора, так як ви, що вже стільки літ граєте ту саму роллю.

— А всеж ліпше, ніж бути стільки літ жонатим і не відгравати ніякої ролі!

— Чим є твій тато, хлопчику?

— Столярем. Та коли би бузко заміс був мене, ще один дим далі, я був би сином директора банку...

Жінка: — Слухай, Петре! Чужа корова пасеться в нашому саді!

Чоловік: — То чого ще ждеш?! Іди скоро та видоїш її!

КАЛЕНДАР КРИНИЦЯ

З МІСТ:

Астрономічна частина: Рік 1937 в рахунок часу; Три японські календарі; Пори року; Характеристика року; Столітній календар вішув; Астрономічні міри часу; Чому постоїть затиш; Початок Нового Року, і т. д.

Календарна частина: Церковний календар; Церковний рік; Коли припадає Великдень; Пасхали; Понабучий спис свят; Вказ словянських імен; Як старі люди пізнавали погоду; Постійний календар; Мисливські права; Ловський і рибальський календар, і т. д.

Інформаційна частина: Земля в числах; Відомості про українців; Українські етнографічні землі; Історія України в даних; Українці в Польщі; Церковна організація, культ. ос. орг., політичні орг., господарська орг., і т. д.

Практична частина: Любимі діти розумно; Нові виховні методи в Америці; Як забавити дітей в неополуді; Популярні заняття медицини; Шкарлатина, медицина і громадянство; Зуби; Лікарські поради; Як улаштувати собі мешкання; Харчеві бюджети; Тижневий спис страв охайної господині; Сучасна косметика, і т. д.

Загальна частина: Які роковини припадають в 1937 р.; Цікаві біологічні дослідки; Нема нічого нового під сонцем; Початки людської культури; Перший український імigrant; Українські церкви в Америці; Коли жінка є справді щасливою; Мрії людства, та багато інше: оповідання, жарти, ілюстрації.

Ціна тільки — 40 центів.

"СВОБОДА"

83 GRAND ST., (P. O. BOX 346), JERSEY CITY, N. J.

ПРИСТУПНІ ЦІНИ

В таких часах, як тепер, мало хто може не зважати на справу коштів. Це є одинака причина, чому ми кладемо такий натиск на наші приступні ціни.

Якість нашої услуги поборює всяку конкуренцію; наші ціни є такі низькі, що безумовно кожда родина є здивована і вдячна.

STEPHEN J. JEWISIAK & SON

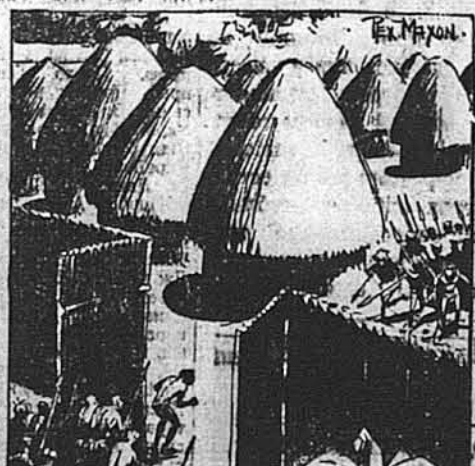
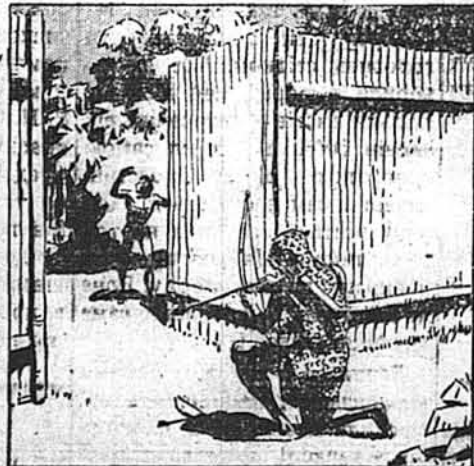
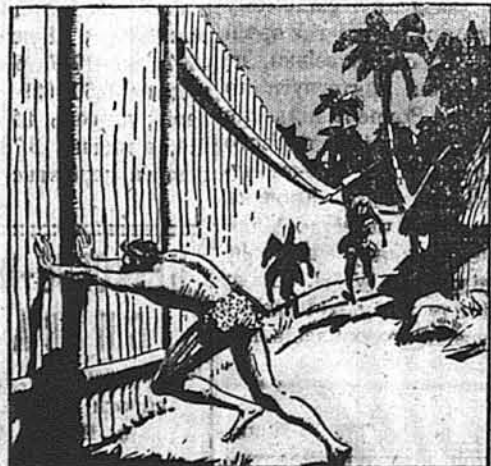
FUNERAL DIRECTORS

77 Morris St., Jersey City 34 E. 25th St., Bayonne

Phone: Bergen 4-5989 Phone: Bayonne 3-0540

Bergen 4-5989 Bayonne 3-0540

ТАРЗАН І ЛЮДИ-ЛЕОПАРДИ.

Бачучи, що дикуна з цілої сили до нього підбігає, Тарзан напружив усі свої м'язи, щоб відчинити браму. Брама заскреготала і під напором велитенської сили почала розхлястися. На хвилю дикуна спинився і зачудований дивився, що буде далі. Він дотепер знав, що щоб відчинити цю браму, треба було п'ять сильних людей. А тут те саме робить лиш один.

Відчинивши браму, Тарзан подався на другу сторону до своїх. Та дикуна у тому моменті зорієнтувався, що треба щось робити. Блискавкою він натягнув стрілу на лука та намірився в напрямі Тарзана. Можливо, що Тарзан був би впаив під цільним стрілом його лука, якби Орандо з другої сторони не побачив небезпеки й перший не завдав смерті дикунові від свого лука.

Орандова стріла тільки забриньнула і, впилилася глибоко в груди дикуна, ще заки він закричав, звідки вона походить. Тепер Тарзан рішуче закричав: „Смерть, або перемога! Вперед за мною!“ Його воїни почали відважно вріватися до середини. Та в середині почали роздаватися грізні голоси юрби. Це люди-леопарди спішили на оборону свого замку.

Число людей леопардів було значно більше, ніж це уявляв собі Тарзан. Він думав, що велика частина з них розпоршилася по нетрах у погоні за ним, а в середині залишилася тільки горстка. Тимчасом їх було багато. Та скільки їх тепер не було, Тарзан рішив звести з ними рішальну боротьбу. Він вірив в остаточну перемогу.

ВИКРИЛИ ТОРГ „БІЛИМ ТОВАРОМ“

Торонтовська поліція викрила нечуване в Онтеріо гніздо добре зорганізованої шайки китайських торговців „білим товаром“. Китайці підходили підступом молоденьких дівчат у Монреалі, Оттаві й Квебеку, обіцували перевести їх на готову роботу в Торонті, а потім задержували їх у місцевій гнізді розпусти: коли дівчата противилися, то китайці їм погрожували насильством.

Тими дівчатами по користувалися місяць-два мешканці жовтого світу, а потім їх перевозили на торги до всіх міст містечок Онтерії для подібної торгівлі.

При несподіванім налеті на дім у китайській дільниці Торонто: поліція арештувала голову цієї шайки, китайця Вилі Барка, і його білу жінку, Беті Джансон. Водночас викрито в їх домі ув'язнених 15 дівчат. Забрано до в'язниці й певне число гостей-китайців.

Коли поставили китайця та його білу жінку перед поліційного суддю, то свідками проти них були всі дівчата, яких вони держали у своїй яскрині розпусти. На головних свідків корони прокуратор вибрав Тереса Боднар і Джін Милер, обидві з Монреалю.

Тереса Боднар, котра святкувала в день свого свідчення 18-ту річницю своїх уродин, розказувала судові, як вона дісталася в сіті китайців. Була в товаристві панни Милер в однім із багатьох китайських ресторанів у Монреалі, доїдаючи там обід. Обидві були без роботи та в біді. До них приступив загадочний китайець, що довго перед тим їх оглядав, і запропонував їм добру роботу в Торонті — десять доларів тижневої платні й удержання.

Китаець згодився охоче перевести їх до Торонто. Дівчата погодилися і 14-го жовтня були перевезені китайцем у критому авто до Торонто. Тут їх відразу замкнули в домі Вилі Барка і пані Джансон; ті розказали їм „виробити“ кошати перевозу з Монреалю — 50 доларів — і інші видатки. Втратити не могли, бо їм загрожувало смертю, отже дівчата погодилися зі своєю долею. Оповідуючи це, Тереса Боднар підчеркнула, що вона ніколи перед тим не зійшла з чесної дороги.

Товаришка Джін Милер, якій минуло 20 літ, заявила, що, пригнічена бідом, вона була готова кинути й на шлях розпусти. За кілька місяців у Торонті вона принесла Баркові і його жінці тисячу доларів нечесних прихорів; з того вона дістала лиш незначну винагороду.

Суддя Джовніс узнав Барка і

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ.

На народні цілі.

Тов. ім. Івана Франка, від 872 У. Н. Союзу, на своїх річних зборах ухвалило вислати з товариської каси \$18 та переслати ту жертву до Об'єднання, призначуючи по \$5 на Рідну Школу й Івалідів.

М. Ярема.

ФЕРМЕР, Н. П.

На Рідну Школу.

Дня 9 січня ц. р. в місцевій церкві св. Покрови о. П. Фидима у ділві св. Тайни Хрещення дитини гром. Вакиків, довголітніх членів У. Н. Союзу: З цієї нагоди гром. Вакики справили хрестини в Народній Домі. Тостмайстром на хрестинах був гром. І. Верещак. Він попросив до слова гром. М. Політило, який говорив про потребу помочі Рідній Школі. о. Фидима говорив про те велике значіння, яке відіграє тепер Рідна Школа у вихованні нашої молоді на рідних землях. Описля переведено збірку, якою займався М. Політило. Зібрано суму \$3.85. Гроші переслано до Об'єднання.

М. Політило.

НЮ ЙОРК, Н. Я.

На народні цілі.

На поміч села Дичок, пов. Рогатин, зложили: Михайло Бережанський \$10; Марія Береза \$5; Марія Самборська \$4; Марія Сташків, Марія Іванушка, Настя Іванців, Параня Фомкін, М. Іванців, Д. Галичів, \$2; С. Бабський, Г. Сташків, Л. Тарновський, С. Гобер, Г. і М. Семусь, Текля Білий, Д. Гобер, І. Галичів, І. Король, М. Воробець, о. М. Кашуба, В. Цісик по \$1; М. Більський, С. Пелехатий, Софія Кушала, О. Кацюті, Катерина Фурман, О. Ревюк, Марія Коман, Кароліна Гебур по 50 ц.; Ева Переляк, І. Мельничук, Анна Зачетва й Ю. Кузів по 25 ц.; А. Рублевський 20 ц. Разом жертвовано \$48.20 і ті гроші вислано через Об'єднання на призначену ціль.

М. Бережанський.

Його білу жінку винувати й заявив, що присуд видать за два тижні. Покарано відразу всіх тих китайців, що гостили в домі Барка, і декотрих дівчат. Тереса Боднар і її товаришка були звільнені від кари за те, що посвідчили. Вони негайно зникли з Торонто у невідомій стороні.

Поліція не спочиває у заходах, щоб цілковито розбити в Торонті й провінційній організації жовтих торговців „білим товаром“.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 21-го січня ц. р. померла Марія Когут, жінка Михайла Когута, касієра відділу 140 У. Н. Союзу в Рогатині. О. Похорон покійної відбувся в понеділок рано, дня 25-го січня 1937 р., в годині 9-тій, з дому жалоби.

В. Й. П.

ШКАГО, ІЛЛ.

На Рідну Школу.

Сестрицтво Благочинств Пр. Богородиці, від 125 У. Н. Союзу, виснагувало з каси \$5 і переслало до Об'єднання з призначенням на Рідну Школу.

За Сестрицтво: Параня Дмитрів, Розалія Нопадюк, Іван Педола.

НЮ ЙОРК, Н. Я.

На народні цілі.

Відділ 204 У. Н. Союзу ухвалив на своїх річних зборах виснагувати з каси відділу \$55, призначуючи по \$25 на Рідну Школу й вивільнювальну боротьбу, а \$5 на пресовий фонд „Националіста“. З тої суми переслано \$25 до Об'єднання на Рідну Школу, а \$30 передано до Централі ОДВУ.

Микола Близнак, секр.

ДЖЕРСІ СІТІ, Н. ДЖ.

На Рідну Школу й Просвіту.

Братство св. Івана Хрестителя, від 270 У. Н. Союзу, що здивна знає зі своєї постійної жертвенності на народні цілі, й цього року ухвалило на своїх річних зборах виснагувати з каси \$15, члени зложили: \$15.50; ота разом вислано до Об'єднання \$30.50, призначуючи \$25.50 на Рідну Школу, а \$5 на Просвіту. Жертували: С. Гладкий і Л. Кулич по \$1.25; В. Гіль, М. Баран, Г. Шустикевич, А. Мазур, М. Косонюкський, С. Кот, С. Смеречанський по \$1; В. Маланяк, Н. Заць, С. Гріца, Н. Пугура, С. Ленчук, Т. Гіль, П. Жаревський і П. Грабар по 50 ц.; І. Мидь, С. Сайчук, С. Підгурський, О. Яцик, А. Бусько, Н. Улуш, А. Тенюх і М. Харитчан по 25 ц.

М. Баран, секр.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,

ХІРУРГ І АКУШЕР

321 E. 18th STREET,

Between 1st and 2nd Avenues,

NEW YORK, N. Y.

Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урядові години: рано від 10 до 12.

ввечір від 6 до 8; а в невідомі години: рано від 10 до 12.

ІВАН БОЇЧКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Повищений Похорон навіть за \$150

(Dignified Funeral as low as \$150)

437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.

Telephone: ORchard 4-8088.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНІМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ

IN BRONX, BROOKLYN, NEW

YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 E. 7th STREET,

NEW YORK, N. Y.

Tel. ORchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:

707 PROSPECT AVENUE

(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.

Tel. LAdlow 4-2568.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-

ТІ ВПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ

ЧАСОПИС „СВОБОДА“.